

Nr 69.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1915 kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående skogshushållningen å kronoparker och andra staten tillhöriga skogar i Norrland och Dalarna.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 57, hava herrar *Molin* i Dom-bäcksmark och *Sundström* hemställt,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t vidtaga erforderliga åtgärder i syfte att oväxtlig, sjuk, torr, kullbläst och eljest skadad, samt, där så utan olägenhet är möjligt, jämväl överårig och fullmogen skog å kronoparkerna och statens övriga skogar i Norrland och Dalarna måtte, så snart ske kan, på det för en ändamålsenlig skogshushållning och för statens ekonomi mest fördelaktiga sätt måtte bliva tillvaratagen och tillgodogjord.

Till stöd härför har anförts följande:

»Vid sistlidne riksdag väckte undertecknade motion därom, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ofördröjligen måtte vidtaga åtgärder i syfte att överårig, fullmogen, oväxtlig, kullbläst, sjuk och skadad skog å statens skogar bleve för statens ekonomi och rationell skogsvård mest fördelaktiga sätt tillvaratagen och utnyttjad. Jordbruksutskottet hemställde i anledning av motionen, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t vidtaga erforderliga åtgärder i syfte att oväxtlig, sjuk, torr, kullbläst och eljest skadad, samt, där så utan olägenhet vore möjligt, jämväl överårig och full-

mogen skog å kronoparkerna och statens övriga skogar i Norrland och Dalarne måtte, så snart ske kunde, bliva på det för en ändamålsenlig skogshushållning och för statens ekonomi mest fördelaktiga sätt tillvaratagen och utnyttjad. Andra kammaren biföll utskottets hemställan, under det första kammaren avsåg densamma, vadan frågan förföll. Vi tillåta oss emellertid nu återupprepa vårt yrkande, att det någon gång månne bli slut på det oeffterättlighetstillstånd, som råder å statens skogar. Att den motivering vi presterade i fjolårets motion var riktig och snarare var för len än för skarp, torde framgå av de undersökningar på ort och ställe, som statsrevisorerna åvägabragt, och för vilka undersökningar redogörelse lämnats i statsrevisorernas till årets riksdag avlämnade berättelse.

Vid debatten i andra kammaren under fjolåret rörande motionen gjordes av en talare ett stort nummer utav vår kritik över den s. k. normalförrädsformeln. Vid hade i motionen bl. a. sagt så: 'Denna s. k. normalförrädsformel ser i all sin enkelhet ut så: $\frac{a}{b} = x$ ($a =$ skogsbeståndets kubikmassa pr har; $b =$ beståndets halva ålder; $x =$ årliga avverkningen i kubikmeter pr har)'. Häremot invändes under debatten att b ingalunda betydde beståndets halva ålder, utan skogens halva omloppstid på ifrågavarande mark, d. v. s. halva den tid, som enligt gjorda undersökningar åtgår för att frambringa virke av de dimensioner, som man med avseende å hushållningens ändamål anser förmånligast att erhålla.

Vi tro, att det vill till ett aldeles imponerande härklyveri att påvisa, att vår enkla och lättfattliga definition av b är oriktig, ty så vitt vi kunna begripa måste 'halva den tid, som enligt gjorda undersökningar åtgår för att frambringa virke av de dimensioner, som man med avseende å hushållningens ändamål anser förmånligast att erhålla, vara detsamma som 'beståndets halva ålder'. Men fråga är allt fortfarande om den s. k. normalförrädsformeln även med den mest sakkunniga tolkning är lämplig i skogsvårdens och skogsförnygringens intresse. Det lärer all officiell skogssakkunnighet till trots icke kunna försvaras, att avverkningar verkställas efter sagda formel t. ex. på platser, där skogen genom dålig eller ingen tillsyn visserligen f. n. har lång omloppstid, men som genom dikningar och en förständig avverkning (vid vilken normalförrädsformeln måste läggas å sido) kan bringas till att få mycket kortare omloppstid.

På grund av det anförda och med hänvisning till vår motion i ämnet under fjolåret yrkas, — — —».

På förslag av statsutskottet i dess utlåtande, nr 49, har innevarande riksdag i anledning av riksdagens år 1914 församlade revisorers berättelse, såvitt densamma avser förvaltningen av statens skogar, beslutat att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla:

dels att Kungl. Maj:t ville meddela domänstyrelsen föreskrift därom, att av utskottet närmare angivna önskemål beträffande inventering av och avverkningsplaner för de norrländska statsskogarna vid utfärdandet av ett nytt skogsindelningssirkulär måtte bliva beaktade,

dels ock att Kungl. Maj:t täcktes efter verkställd utredning taga under övervägande, vilka åtgärder, som må finnas erforderliga för att inom statens skogsförvaltning ej dyrbarare arbetskraft må komma till användning än som med hänsyn till arbetets beskaffenhet är av behovet påkallad, ävensom för riksdagen framlägga de förslag eller i annan ordning vidtaga de åtgärder, vartill detta övervägande må kunna föranleda.

I innebörden av statsutskottets ifrågavarande önskemål framgår av följande, av nämnda revisorer i ämnet gjorda uttalande, till vilka statsutskottet i huvudsak anslutit sig:

»1. Det är nödvändigt, att en inventering av statens norrländska skogstillgångar med det snaraste fullbordas. Denna inventering bör verkställas så, att en så fullständig bild, som med kostnadernas begränsning inom rimliga belopp möjligen kan åstadkommas, erhålles ej blott av virkesförrådets storlek, utan även av dess beskaffenhet, åldersklassfördelning, tillväxt och värde. Såsom ytterligare motiv till en sådan åtgärd, utöver vad revisorerna i det föregående hava anfört, kan framhållas, att mer än hälften av statens skogsareal ej varit föremål för undersökning, och att många av de verkställda undersökningarna endast omfattat en del av virkesförrådet. Då en skogsbokföring saknats, hava de erhållna resultaten ej längre ett sådant värde, att en efter förhållandena avpassad avverkningspolitik kan grundas på dem.

De vid inventeringen erhållna siffrorna böra offentliggöras uti den av domänstyrelsen utgivna officiella statistiken.

2. På grund av de vid en dylik inventering erhållna uppgifterna bör uppgöras en beräkning av den blivande avverkningen, varvid nödig hänsyn toges till skogens beskaffenhet och nödvändigheten av att undvika förluster genom virkets försämring eller förstöring.

3. De i punkt 1 och 2 angivna undersökningarna och beräkningarna böra bliva grundläggande för en uppdelning av de norrländska skogarna på lämpliga tjänstgöringsområden, varvid tillbörlig hänsyn även bör tagas därtill, att för varje slag av arbete ej användes dyrbarare arbetskraft än som är av behovet påkallat.

4. Med ledning av de vid inventeringen framkomna siffrorna för virkesförråd, tillväxt och värde bör uppläggas och för framtiden med noggrannhet fullföljas en bokföring över statens skogstillgångar.

5. Innan ovan omförmälda inventering ägt rum, kan visserligen icke med säkerhet avgöras, huruvida det nuvarande skogskapitalet anlitas utöver sin tillväxt, men med hänsyn till kronoskogarnas omfattning och allmänna beskaffenhet läser i allt fall kunna redan nu fastslås, att betydligt större belopp för föryngring och markvård, än som nu utgå, böra komma till användning och arbetena för nämnda ändamål således i vidgad omfattning bedrivas.»

Då sålunda är uppenbart, att frågan om åvägabringande av en ändamålsenligare förvaltning av statsskogarna i Norrland och Dalarna genom riksdagens ifrågavarande framställning i hela sin vidd blivit bragt under Kungl. Maj:ts bedömande, synes något vidare yttrande i ämnet från riksdagens sida ej vara erforderligt.

Så mycket mindre läser ett dylikt yttrande numera vara påkallat, som ännu en betydelsefull förutsättning för ernående av de i motionen åsyftade resultat i en nära framtid torde åvägabringas, sedan nämligen utskottet i sitt utlåtande, nr 62, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 71, angående avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal hemställt om en avsevärd ökning av nämnda personal. För den händelse denna hemställan vinner riksdagen bifall, möjliggöras och underlättas härigenom uppenbarligen verksammare åtgärder för tillvaratagande av statens ifrågavarande skogstillgångar.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 maj 1915.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Närvarande: hrr Persson, Ericsson, Odelberg, Holmquist, Fahlén, Linders, Sjöblom, greve Hamilton, greve Wachtmeister, Ingeström, Jonsson, friherre Silfverschiöld, Nilsson i Linnås. Hage, Larsson och Svensson.